

**WIZYTATORZY ODPOWIEDZIALNI ZA ORGANIZACJĘ I PRZEBIEG
KONKURSÓW PRZEDMIOTOWYCH:**

Wojewódzki Koordynator Konkursów Przedmiotowych		Jolanta Milczuk – Walczewska	Kuratorium Oświaty w Warszawie Al. Jerozolimskie 32 00-024 Warszawa tel. (0...22) 551 24 00 w. 4092
Rejon 1 WARSZAWSKI	<u>konkursy:</u> biologiczny, matematyczny, polonistyczny, historyczny	Jolanta Smuniewska Joanna Jałosińska	Kuratorium Oświaty w Warszawie Al. Jerozolimskie 32 00-024 Warszawa tel. (0...22) 551 24 22, 55124 00 w. 4091 tel. (0...22) 551 24 22, 55124 00 w. 4103
	<u>konkursy:</u> fizyczny, geograficzny, chemiczny	Ewa Snopek	Kuratorium Oświaty w Warszawie Al. Jerozolimskie 32 00-024 Warszawa tel. (0...22) 551 24 00 w.4072
Rejon 2 CIECHANOWSKI		Barbara Ocalewicz	Kuratorium Oświaty w Warszawie Delegatura w Ciechanowie ul. 17 Stycznia 49 06-400 Ciechanów tel. (0...23) 672 44 71/3
Rejon 3 OSTROŁĘCKI		Iwona Murawska	Kuratorium Oświaty w Warszawie Delegatura w Ostrołęce ul. Oświatowa 1 07-412 Ostrołęka tel. (0...29) 760 42 91(93)
Rejon 4 PŁOCKI		Grażyna Muszyńska	Kuratorium Oświaty w Warszawie Delegatura w Płocku ul. Kościuszki 20 09-402 Płock tel. (0...24) 262 03 11
Rejon 5 RADOM		Magdalena Cieślak	Kuratorium Oświaty w Warszawie Delegatura w Radomiu ul. Żeromskiego 53 26-600 Radom tel. (0...48) 36 20 810, 36 20 410
Rejon 6 SIEDLCE		Janina Piątek	Kuratorium Oświaty w Warszawie Delegatura w Siedlcach ul. Piłsudskiego 38 08-110 Siedlce tel. (0....25) 63 283 58

Wizytatorzy pełnią dyżury konsultacyjne w poniedziałki od godz. 9⁰⁰ do 15⁰⁰.

TERMINARZ KONKURSÓW PRZEDMIOTOWYCH DLA UCZNIÓW GIMNAZJÓW W ROKU SZKOLNYM 2007/2008

L.p.	Konkurs	I stopień (szkolny) godz. 12 ⁰⁰	<i>Termin dostarczenia do wyznaczonych miejsc: kart zgłoszeń, dyskietek, prac uczniów zakwalifikowanych do zawodów II stopnia</i>	<i>Termin wysłania przez Wojewódzkie Komisje Konkursowe powiadomień do szkół o wynikach zawodów I stopnia</i>	II stopień (rejonowy) godz. 10 ⁰⁰ <u>sobota</u>	<i>Termin wysłania przez Wojewódzkie Komisje Konkursowe powiadomień do szkół o wynikach zawodów II stopnia – czwartek</i>	III stopień (wojewódzki) godz. 10 ⁰⁰ <u>sobota</u>	<i>Termin wysłania przez Wojewódzkie Komisje Konkursowe powiadomień do szkół o wynikach zawodów III stopnia – piątek</i>
1.	biologiczny	09 października 2007 r. – wtorek	16 października 2007 r. – wtorek	23 października 2007 r. – wtorek	10 listopada 2007 r.	23 listopada 2007 r.	12 stycznia 2008 r.	18 stycznia 2008 r.
2.	fizyczny	11 października 2007 r. – czwartek	18 października 2007 r. – czwartek	30 października 2007 r. – wtorek	17 listopada 2007 r.	30 listopada 2007 r.	19 stycznia 2008 r.	25 stycznia 2008 r.
3.	matematyczny	15 października 2007 r. – poniedziałek	22 października 2007 r. – poniedziałek	02 listopada 2007 r. – piątek	24 listopada 2007 r.	07 grudnia 2007 r.	26 stycznia 2008 r.	01 lutego 2008 r.
4.	polonistyczny	17 października 2007 r. – środa	24 października 2007 r. – środa	06 listopada 2007 r. – wtorek	01 grudnia 2007 r.	14 grudnia 2007 r.	02 lutego 2008 r.	08 lutego 2008 r.
5.	geograficzny	19 października 2007 r. – piątek	26 października 2007 r. – piątek	08 listopada 2007 r. – czwartek	08 grudnia 2007 r.	21 grudnia 2007 r.	01 marca 2008 r.	07 marca 2008 r.
6.	historyczny	23 października 2007 r. – wtorek	30 października 2007 r. – wtorek	12 listopada 2007 r. – poniedziałek	15 grudnia 2007 r.	31 grudnia 2007 r.	08 marca 2008 r.	14 marca 2008 r.
7.	chemiczny	25 października 2007 r. – czwartek	30 października 2007 r. – środa	14 listopada 2007 r. – środa	05 stycznia 2008 r.	18 stycznia 2008 r.	15 marca 2008 r.	21 marca 2008 r.

- Zadania konkursowe do przeprowadzenia zawodów I stopnia zostaną przekazane dyrektorom gimnazjów przez Kuratorium Oświaty lub właściwą terytorialnie Delegaturę, w dniu 08 października 2007 r. (poniedziałek).
- Szczegóły odbioru zadań i dostarczenia kart zgłoszeń, dyskietek i prac uczniów zakwalifikowanych do II stopnia konkursów uzgadnia wizytator sprawujący nadzór nad gimnazjum z jego dyrektorem.

Rejony obejmują gimnazja w następujących powiatach:

Rejon	Szkoły z następujących powiatów
<p><i>Rejon 1</i> Kuratorium Oświaty w Warszawie Al. Jerozolimskie 32 00-024 Warszawa tel. (0...22)551 24 00, 551 24 22, fax. 551 24 22 w. 4135</p>	grodzkiego, legionowskiego, mińskiego, nowodworskiego, otwockiego, piaseczyńskiego, pruszkowskiego, sochaczewskiego, warszawskiego, warszawskiego zachodniego, wołomińskiego, żyrardowskiego
<p><i>Rejon 2</i> Kuratorium Oświaty w Warszawie – Delegatura w Ciechanowie, ul. 17 Stycznia 49 06-400 Ciechanów tel. (0...23) 672 44 71/73, fax. 672 40 19</p>	ciechanowskiego, mławskiego, płońskiego, pułtuskiego, żuromińskiego
<p><i>Rejon 3</i> Kuratorium Oświaty w Warszawie – Delegatura w Ostrołęce, ul. Oświatowa 1 07-400 Ostrołęka tel. (0...29) 760 42 91/3, fax. 760 20 62</p>	makowskiego, ostrołęckiego, ostrowskiego, przasnyskiego, wyszkowskiego
<p><i>Rejon 4</i> Kuratorium Oświaty w Warszawie – Delegatura w Płocku, ul. Kościuszki 20 09-402 Płock tel. (0...24) 262 64 50, fax. 262 71 59</p>	gostynińskiego, płockiego, sierpeckiego
<p><i>Rejon 5</i> Kuratorium Oświaty w Warszawie – Delegatura w Radomiu, ul. Żeromskiego 53 26-600 Radom tel. (0...48) 36 282 84, fax. 362 69 59</p>	białobrzeskiego, grójeckiego, kozienickiego, lipskiego, przysuskiego, radomskiego, szydłowieckiego, zwoleńskiego
<p><i>Rejon 6</i> Kuratorium Oświaty w Warszawie – Delegatura w Siedlcach, ul. Piłsudskiego 38 08-110 Siedlce tel. (0...25) 632 20 81, 632 80 81, fax. 644 24 00</p>	garwolińskiego, łosickiego, siedleckiego, sokołowskiego, węgrowskiego

**DYŻURY PRZEWODNICZĄCYCH
WOJEWÓDZKICH KOMISJI KONKURSÓW PRZEDMIOTOWYCH**

Nazwa konkursu	Imię i nazwisko osoby dyżurującej	Terminy dyżurów	Miejsce dyżurów
BIOLOGICZNY	Wawrzyniec Kofta	wtorek 14 ³⁰ - 16 ⁰⁰	VIII LO im. Władysława IV w Warszawie ul. Jagiellońska 38 tel. (0-22) 619 27 45
HISTORYCZNY	Magdalena Kołakowska	poniedziałek 13 ³⁰ - 15 ⁰⁰	Kuratorium Oświaty w Warszawie Al. Jerozolimskie 32 tel. (0...22) 551 24 00 w. 4122
FIZYCZNY	Urszula Ilczuk	czwartek 14 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰	Gimnazjum nr 72 w Warszawie, ul. Przybyszewskiego 45 tel. (0...22) 834 06 73 e-mail: uilczuk@poczta.onet.pl
CHEMICZNY	Stanisław Piech	czwartek 14 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰	Zespół Szkół nr 83 w Warszawie ul. Powstańców Wielkopolskich 4 tel. (0-22) 822 66 08 e-mail: stanislaw.piech@neostrada.pl
POLONISTYCZNY	Iwona Iwińska	wtorek 14 ³⁰ - 15 ⁰⁰	Gimnazjum z Oddziałami Integracyjnymi nr 95 w Warszawie ul. Lokajskiego 3 tel. 0 – 601 209 811
MATEMATYCZNY	Sabina Pawłowska	środa 15 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰	0 – 608 089 607
GEOGRAFICZNY	Urszula Podgórska	czwartek 15 ⁰⁰ - 16 ⁰⁰	Gimnazjum nr 52 w Warszawie ul. Deotymy 37 0-503 702 705

**„Wiara i rozum są jak dwa skrzydła,
na których duch ludzki unosi się
ku kontemplacji prawdy.”**

Jan Paweł II, “Fides et ratio”

REGULAMIN KONKURSÓW PRZEDMIOTOWYCH DLA UCZNIÓW GIMNAZJÓW WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO W ROKU SZKOLNYM 2007/2008

WSTĘP

Organizatorem konkursów przedmiotowych dla uczniów gimnazjów województwa mazowieckiego, zgodnie z art. 31 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późniejszymi zmianami), § 1 – 6 oraz § 15 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. z 2002 r. Nr 13, poz. 125), § 20 ust. 7 oraz § 39 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 83, poz. 562) i § 8 ust. 8 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 20 lutego 2004 r. w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do szkół publicznych oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych (Dz. U. z 2004 r. Nr 26, poz. 232), a także § 6 ust. 4 Regulaminu Organizacyjnego Kuratorium Oświaty w Warszawie zatwierdzonego przez Wojewodę Mazowieckiego w dniu 27 lipca 2006 r. jest Mazowiecki Kurator Oświaty.

Cele konkursów przedmiotowych:

1. doskonalenie pracy szkół w zakresie wspierania rozwoju uczniów szczególnie uzdolnionych;
2. rozwijanie zainteresowań poznawczych oraz uzdolnień uczniów.

Konkursy są organizowane z myślą o uczniach zdolnych, wykazujących szczególne zainteresowanie wybranym przedmiotem nauczania, prezentujących rozległą wiedzę, wykorzystujących umiejętność twórczego myślenia do rozwiązywania trudnych zadań problemowych.

1. Konkursy przedmiotowe są trzystopniowe:

I stopień – szkolny,
II stopień – rejonowy,
III stopień – wojewódzki.

2. Zadania na wszystkie stopnie przygotowują zespoły zadaniowe, w których skład wchodzi członkowie Wojewódzkich Komisji Konkursów Przedmiotowych, wyznaczeni przez przewodniczących Komisji.

CZĘŚĆ I

ZASADY OGÓLNE /dotyczą wszystkich konkursów/

ZASADY UDZIAŁU:

2. Do konkursów mogą przystąpić uczniowie gimnazjów.
3. Udział uczniów gimnazjum w konkursach jest dobrowolny.
4. **Niestawienie się ucznia na zawody w terminie przeprowadzania konkursu, spóźnienie o więcej niż 15 minut (dopuszczalne jest spóźnienie tylko w szczególnie uzasadnionych sytuacjach) oraz zgłoszenie się w innym niż wyznaczone przez organizatora miejscu, pozbawia ucznia możliwości uczestniczenia w konkursie.**
3. Uczniowie przystępujący do konkursu w każdym stopniu obowiązani są okazać legitymację szkolną.
4. Nie przewiduje się żadnych terminów dodatkowych dla poszczególnych stopni konkursu.

PRACE UCZNIÓW:

1. Prace uczniów na wszystkich stopniach są kodowane.
2. Rozkodowanie prac następuje po ich sprawdzeniu (w każdym stopniu).
3. Dyskwalifikują uczestnika:
 - inne, niż przewidziane, zasady kodowania prac,
 - używanie korektora,
 - pisanie ołówkiem,
 - niesamodzielność wykonywania zadań.

ZGŁOSZENIA, SPRAWDZANIE PRAC, WERYFIKACJA, ZATWIERDZANIE WYNIKÓW I PRZEKAZYWANIE INFORMACJI DO SZKÓŁ ORAZ PRZECHOWYWANIE PRAC KONKURSOWYCH:

1. Za przeprowadzenie szkolnego stopnia konkursu odpowiada Dyrektor szkoły, który w tym celu powołuje Szkolną Komisję Konkursową dla każdego konkursu składającą się z nauczycieli o specjalności zgodnej z przedmiotem konkursu.
2. Dyrektorzy szkół w wyznaczonych terminach dostarczają do kuratorium lub właściwych delegatur podpisane i opieczątowane Karty zgłoszeń (wg załącznika zamieszczonego w informatorze o konkursach) wraz z pracami zakwalifikowanych uczniów oraz dyskietki zawierające wykaz zgłaszanych uczniów -- tak, aby dotarły one do dnia wskazanego w terminarzu.
3. Zgłoszenia dostarczone po wyznaczonym terminie nie będą brane pod uwagę.
4. Za przeprowadzenie drugiego stopnia konkursu odpowiedzialni są powołani przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty Przewodniczący Rejonowych Komisji Konkursowych.
5. Przewodniczący komisji rejonowych w wyznaczonych terminach dostarczają do kuratorium lub właściwych delegatur protokoły przeprowadzenia zawodów stopnia rejonowego wraz z pracami uczniów, którzy przystąpili do II stopnia konkursu.
6. Wojewódzkie Komisje Konkursowe przygotowują zadania na wszystkie stopnie konkursu, weryfikują i zatwierdzają wyniki uzyskane przez uczniów w zawodach stopnia szkolnego, rejonowego i wojewódzkiego oraz zgodnie z terminarzem przekazują do szkół informacje zwrotne (za pośrednictwem Extranetu Kuratorium Oświaty w Warszawie).
7. Prace uczniów (czystopis) w każdym stopniu są oceniane według klucza odpowiedzi i modelu oceniania.

8. Na wniosek ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) sprawdzona i oceniona praca ucznia jest udostępniana uczniowi lub jego rodzicom (prawnym opiekunom) do wglądu:
 - a) w szkole, w której uczeń przystępował do I stopnia konkursu, jeżeli nie został zakwalifikowany do II stopnia przez Szkolną Komisję Konkursową;
 - b) w Kuratorium Oświaty w Warszawie (lub właściwej terytorialnie Delegaturze), w czasie wskazanym przez przewodniczącego (lub właściwego członka) Wojewódzkiej Komisji Konkursowej.
9. Jeżeli uczeń lub jego rodzice (prawni opiekunowie) uznają, że praca została oceniona niezgodnie z kluczem odpowiedzi, mogą złożyć odwołanie od wyników oceny:
 - a. Szkolnej Komisji Konkursowej – do dyrektora szkoły w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników (po niezwłocznym, pozytywnym rozpatrzeniu odwołania, dyrektor szkoły kontaktuje się z właściwym wizytatorem odpowiedzialnym za organizację i przebieg konkursów przedmiotowych oraz przekazuje do Kuratorium Oświaty w Warszawie lub właściwej terytorialnie Delegatury, dodatkową kartę zgłoszenia ucznia wraz z pełną dokumentacją);
 - b. Rejonowej Komisji Konkursowej – do przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Konkursowej z siedzibą w Kuratorium Oświaty w Warszawie lub właściwej terytorialnie Delegaturze, w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników;
 - c. Wojewódzkiej Komisji Konkursowej (w I, II i III stopniu) – do Mazowieckiego Kuratora Oświaty, w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników.
10. Prace konkursowe są przechowywane w Kuratorium Oświaty do 31 sierpnia roku szkolnego, w którym odbywa się konkurs.

KRYTERIA KWALIFIKACJI UCZESTNIKÓW KONKURSÓW:

Do kolejnego stopnia konkursu kwalifikuje ucznia uzyskanie co najmniej 90 % punktów możliwych do zdobycia w zawodach danego stopnia.

Finalistą zostaje uczeń, który zakwalifikował się do III stopnia konkursów oraz przystąpił do zawodów stopnia wojewódzkiego.

Laureatem zostaje uczeń, który w zawodach stopnia wojewódzkiego uzyskał co najmniej 90 % punktów możliwych do zdobycia.

UPRAWNIENIA LAUREATÓW:

Zgodnie z obowiązującymi przepisami oświatowymi laureaci konkursów przedmiotowych:

- są zwolnieni z odpowiedniej części egzaminu gimnazjalnego i jest to równoznaczne z uzyskaniem z tej części najwyższego wyniku – § 39 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 83, poz. 562);
- otrzymują najwyższą ocenę końcową z danego przedmiotu – § 20 ust. 7 cytowanego powyżej rozporządzenia;
- są przyjmowani do wybranej szkoły ponadgimnazjalnej niezależnie od kryteriów zawartych w statucie danej szkoły – rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 20 lutego 2004 r. w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do szkół publicznych oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych (Dz. U. z 2004 r. Nr 26, poz.232).

UPRAWNIENIA FINALISTÓW:

Zgodnie z obowiązującymi przepisami oświatowymi finaliści konkursów przedmiotowych:

- uzyskują preferencje określone zarządzeniem Mazowieckiego Kuratora Oświaty podczas rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych z tytułu szczególnych osiągnięć wymienionych na świadectwie ukończenia gimnazjum.

Zatwierdzam

Mazowiecki Kurator Oświaty
/-/
dr Grzegorz Tyszko

CZĘŚĆ II

ZAKRES WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI, WYKAZ LITERATURY

KONKURS BIOLOGICZNY

PROGRAM MERYTORYCZNY

Do każdego stopnia konkursu obowiązują treści nauczania i umiejętności wynikające z podstawy programowej kształcenia ogólnego w gimnazjum w zakresie biologii oraz standardy wymagań egzaminacyjnych z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych.

Uczestnicy powinni zwrócić uwagę na rozwijanie umiejętności planowania doświadczeń i interpretowania ich wyników, a także na związki budowy z funkcjami różnych struktur biologicznych.

I stopień – szkolny

Komórka

1. Komórka prokariotyczna i eukariotyczna.
2. Porównanie komórki bakteryjnej, roślinnej, zwierzęcej i grzybowej.
3. Rola poszczególnych struktur komórkowych, w powiązaniu z budową.

Biologia człowieka

1. Tkanki organizmu człowieka.
2. Skóra.
3. Układ ruchu. Wady postawy.
4. Układ pokarmowy.
5. Układ oddechowy.
6. Układ wydalniczy.
7. Układ krążenia.
8. Układ odpornościowy.
9. Układ hormonalny.
10. Układ nerwowy i narządy zmysłów.
11. Integracja działania organizmu, współdziałanie układów.
12. Choroby – podłoże, profilaktyka:
 - choroby układu krążenia
 - choroby nowotworowe
 - choroby zakaźne
 - choroby pasożytnicze
 - alergie

II stopień – rejonowy

Obowiązuje zakres ze stopnia szkolnego oraz:

Różnorodność biologiczna

1. Podstawy klasyfikacji organizmów.
2. Pięć królestw organizmów.
3. Pierwotniaki.

4. Glony.
5. Grzyby.
6. Rośliny zarodnikowe – mszaki i paprotniki.
7. Rośliny nasienne – nagonasienne i okrytonasienne.
8. Zwierzęta bezkręgowce – gąbki, parzydełkowce, płazińce, nicienie, pierścienice, mięczaki, stawonogi, szkarłupnie.
9. Zwierzęta kręgowce – smoczkouste, ryby, płazy, gady, ptaki, ssaki.

W odniesieniu do punktów: 3 – 9 obowiązuje znajomość budowy i czynności życiowych, w szczególności w kontekście przystosowania do warunków środowiska, rozmnażania się i rozwoju, przeglądu systematycznego, znaczenia w przyrodzie i dla człowieka.

Od uczestników oczekuje się znajomości cykli rozwojowych: mchów, paproci, parzydełkowców, tasiemca nieuzbrojonego, tasiemca uzbrojonego, tasiemca bąblowcowego, bruzdogłowca szerokiego, glisty ludzkiej, włośnia i owsików.

Ekologia

1. Podstawowe pojęcia ekologiczne.
2. Charakterystyka populacji biologicznej.
3. Zależności między populacjami.
4. Struktura i produktywność ekosystemów.
5. Sukcesja ekologiczna.

Ochrona środowiska

1. Zanieczyszczenie wód słodkich, wód słonych, gleb, powietrza – stan aktualny i ochrona.
2. Zmiany o charakterze globalnym – efekt cieplarniany, dziura ozonowa.
3. Działania proekologiczne.
4. Ochrona gatunkowa organizmów w Polsce.
5. Obszary chronione w Polsce: rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, parki narodowe, rezerваты biosfery.

III stopień – wojewódzki

Obowiązuje zakres stopnia rejonowego oraz:

Elementy biochemii

1. Budowa chemiczna organizmów: woda, związki mineralne, białka, węglowodany, lipidy, kwasy nukleinowe.
2. Metabolizm: anabolizm i katabolizm.
3. Enzymy.
4. Ogólny przebieg oddychania tlenowego i beztlenowego.
5. Ogólny przebieg fotosyntezy.
6. Wykrywanie produktów fotosyntezy.

Genetyka

1. Mitoza i mejoza.
2. Genetyka Mendlowska:
 - terminologia
 - pierwsze prawo Mendla
 - krzyżówka jednogenowa z dominacją zupełną
 - allele wielokrotne.
3. Chromosomowa teoria dziedziczności.
4. Dziedziczenie płci u człowieka.
5. Dziedziczenie cech sprzężonych z płcią.

6. Mutacje genowe i chromosomowe.
7. Choroby genetyczne i terapia genowa.
8. Podstawowe techniki inżynierii genetycznej.
9. Organizmy transgeniczne.
10. Klonowanie organizmów.
11. Komórki macierzyste.

LITERATURA DLA UCZNIĄ

II stopień – rejonowy

- „Wiedza i życie” 1/2007 Komorowska J., *Zwierzęce emocje*
„Wiedza i życie” 2/2007 Jurgowiak M., *Z chmury dymu...chorób deszcz*
„Wiedza i życie” 5/2007 Załoga M. T., *Palony urok nitrozoamin*
„Świat Nauki” 7/2007 Donlan C. J., *Wielki powrót wielkich zwierząt?*

III stopień – wojewódzki

- „Świat Nauki” 7/2007 Orser B. A., *Niepamięć operacyjna*

Zatwierdzam

Mazowiecki Kurator Oświaty
/-/
dr Grzegorz Tyszko

KONKURS FIZYCZNY

PROGRAM MERYTORYCZNY KONKURSU

Zakres treściowy konkursu nie wykracza poza aktualnie obowiązujące programy fizyki i astronomii, natomiast zadania dla uczniów będą się charakteryzować podwyższonym stopniem trudności.

Uczestnicy zawodów wszystkich stopni powinni wykazać się znajomością treści nauczania wynikających z podstawy programowej w zakresie fizyki i astronomii oraz standardów egzaminacyjnych z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem fizyki i astronomii.

Uczeń powinien wykazać się wiedzą i rozumieniem następujących działów:

I stopień konkursu /szkolny/

1. Właściwości materii.
2. Stany skupienia materii. Kinetyczny model budowy materii.
3. Hydrostatyka i aerostatyka.
4. Ruch i siły.
5. Elektrostatyka.
6. Budowa atomu.

II stopień konkursu /rejonowy/

1. Obwód prądu stałego. Przepływ prądu stałego.
2. Energia, przemiany energii.
3. Analiza energetyczna procesów cieplnych.
4. Układ słoneczny.
5. Magnetyzm.

III stopień konkursu/wojewódzki/

1. Elektromagnetyzm.
2. Drgania i fale.
3. Optyka falowa i geometryczna.

UMIEJĘTNOŚCI

Uczeń:

1. Sprawnie wykonuje podstawowe działania arytmetyczne.
2. Potrafi oszacować wynik działania.
3. Posługuje się funkcjami, opisuje funkcje za pomocą wzorów, wykresów, tabel.
4. Potrafi odczytać i rozumie znaczenie mapy, tabeli, wykresu, rysunku, schematu itp.
5. Wykorzystuje prawa i zasady do objaśnienia zjawisk.
6. Potrafi opisać przebieg zjawiska w czasie i przestrzeni.

7. Potrafi dostrzec i nazwać problem, sformułować hipotezę dotyczącą tego problemu oraz zaprojektować sposób jej sprawdzenia.
8. **Potrafi zaplanować i wykonać samodzielnie doświadczenie.**
9. **Potrafi formułować wnioski na podstawie dostrzeżonych zależności oraz dokonać analizy danych uzyskanych w wyniku eksperymentu.**

Uwaga!

W stopniu II i III uczestników obowiązuje znajomość zagadnień przedstawionych w wymaganiach do stopni poprzednich.

W III stopniu konkursu przewidziane jest samodzielne wykonanie i opracowanie co najmniej jednego doświadczenia.

WYKAZ LITERATURY

obowiązującej uczestników oraz stanowiącej pomoc dla nauczycieli:

1. R.Subieta „Zbiór zadań z fizyki” WSiP 1999 r.
2. S.Ziemicki „Fizyka w zadaniach” Oficyna Pazdro 1995 r.
3. L.Krupiński „Zbiór zadań obliczeniowych i pytań testowych dla uczniów klas I-III gimnazjum” MAC 2000 r.
4. L.Bober „Zbiór zadań dla gimnazjum” Wydawnictwo Edukacyjne Żak 1999 r.
5. T.K.Kutajczyk „Fizyka” – sprawdziany dla gimnazjalistów WSiP 2002 r.
6. Paul G.,Hewitt „Fizyka wokół nas” PWN 2001 r.

Każdy stopień konkursu trwa 90 minut i ma formę pisemną.

Zatwierdzam

Mazowiecki Kurator Oświaty

/-/

dr Grzegorz Tyszko

KONKURS MATEMATYCZNY

Uczestnicy Konkursu powinni wykazać się znajomością treści nauczania wynikających z podstawy programowej w zakresie matematyki oraz standardów wymagań egzaminacyjnych z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem matematyki.

Cele konkursu:

1. Kształtowanie i rozwijanie zainteresowań i zdolności matematycznych uczniów.
2. Wdrażanie uczniów do samodzielnej pracy.
3. Rozwijanie umiejętności matematycznego myślenia.
4. Kształtowanie rozumienia i posługiwania się językiem matematyki.
5. Poszukiwanie nowych, skutecznych rozwiązań w pracy z uczniem uzdolnionym matematycznie.

Sprawdzane zakresy wiedzy i umiejętności matematycznych:

I stopień – szkolny

1. Sprawne posługiwanie się liczbami rzeczywistymi:
 - własności liczb rzeczywistych,
 - prawa działań w zbiorze liczb rzeczywistych,
 - obliczenia procentowe,
 - wartość bezwzględna liczby.
2. Przekształcanie wyrażeń algebraicznych, interpretowanie związków wyrażonych za pomocą wzorów.
3. Wykorzystanie związków miarowych i własności figur geometrycznych w zadaniach.
4. Stosowanie twierdzenia Pitagorasa i o kątach w kole przy rozwiązywaniu zadań problemowych.
5. Rozwiązywanie równań i nierówności z jedną niewiadomą.
6. Zastosowanie układów równań do rozwiązywania zadań tekstowych.
7. Rozwiązywanie zadań tekstowych o zwiększonym stopniu trudności.

II stopień – rejonowy

Jak w stopniu szkolnym oraz:

1. Dokonywanie i uzasadnianie uogólnień dotyczących własności liczb oraz działań na liczbach i zbiorach.
2. Stosowanie twierdzenia Talesa w rozwiązywaniu zadań tekstowych.
3. Stosowanie związków miarowych i własności figur przestrzennych (grianiastosłupów i ostrosłupów) w rozwiązywaniu zadań problemowych.
4. Wykorzystanie i interpretowanie zależności funkcyjnych, własności funkcji liniowej.

III stopień – wojewódzki

Jak w stopniu rejonowym oraz:

1. Konstruowanie dowodów w oparciu o poznane twierdzenia, własności liczb oraz własności figur płaskich i przestrzennych.
2. Stosowanie związków miarowych i własności brył obrotowych w zadaniach tekstowych.
3. Rozwiązywanie zadań trudniejszych, wymagających szczególnych umiejętności rozwiązywania nietypowych problemów.

Przebieg konkursu:

1. Konkurs matematyczny ma formę pisemną.
2. Stopień I (szkolny) polega na tym, że uczeń rozwiązuje dziesięć krótkich zadań otwartych jednakowo punktowanych.
3. Stopień rejonowy i wojewódzki polegają na tym, że uczeń rozwiązuje pięć zadań otwartych jednakowo punktowanych.
4. Każdy stopień konkursu trwa 120 minut.

Literatura:

1. K. Dworecka, Z. Kochanowski *Konkursy matematyczne* WSiP,
2. D. Boniecka, S. Buś, D. Kowalczyk, E. Papiernik, J. Roguś, Z. Słomian, W. Śnieżek, J. Mariańska *Wrocławskie konkursy matematyczne* ZWOFEK,
3. S. Kowal *Rozmaitości matematyczne* WNT,
4. Praca zbiorowa pod redakcją Z. Bobińskiego i P. Nodzyńskiego *Liga zadaniowa* Wydawnictwo Czarny Kruk,
5. J. Janowicz, *Zbiór zadań konkursowych* GWO,
6. H. Pawłowski, W. Tomalczyk *Matematyka. Zadania dla najmłodszych olimpijczyków* Wydawnictwo Test,
7. R. Rutkowski *Ciekawe zadania z arytmetyki* WSiP,
8. R. Rutkowski *Ciekawe zadania z algebry* WSiP,
9. R. Rutkowski *Ciekawe zadania z geometrii* WSiP,
10. A. Dubiecka, M. Gawęł *Igraszki z matematyką* Wydawnictwo Nowik,
11. W. S. Łęscy *Zbiór zadań dla Asa* Wydawnictwo Adam,
12. T. Abramowicz *Zadania konkursowe z matematyki* WSiP.

Zatwierdzam

Mazowiecki Kurator Oświaty
/-/
dr Grzegorz Tyszko

KONKURS POLONISTYCZNY

Program merytoryczny Konkursu Polonistycznego dla uczniów gimnazjów

„(...) Niech się miota złość na cię i chytrość bezczelna –
Ty mów prawdę, mów śmiało, satyro rzetelna. (...)”

I. Krasicki, *Świat zepsuty*.

Celem Konkursu Polonistycznego jest pogłębianie i rozszerzanie humanistycznych zainteresowań oraz uzdolnień uczniów, rozbudzanie twórczego myślenia, wrażliwości estetycznej, a także rozwijanie umiejętności językowych.

Temat przewodni konkursu – świat w krzywym zwierciadle – będzie inspiracją do opracowania zadań konkursowych.

Zadaniem uczestników w każdym stopniu konkursu będzie:

- zredagowanie dłuższej wypowiedzi pisemnej;
- zredagowanie krótkiej formy wypowiedzi o charakterze użytkowym;
- dokonanie analizy i interpretacji dzieła literackiego lub innego tekstu kultury;
- rozwiązanie testu sprawdzającego umiejętność czytania ze zrozumieniem, a także wiedzę i umiejętności literacko-językowe.

Czas pracy ucznia w każdym stopniu konkursu wynosi 120 minut.

Uczniowie biorący udział w Konkursie Polonistycznym powinni:

- a) zapoznać się z tekstami literackimi ujętymi w *Podstawie programowej dla gimnazjum*, a ponadto z zestawem lektur zamieszczonym w programie merytorycznym Konkursu Polonistycznego;
- b) wykazać się znajomością zagadnień z zakresu teorii literatury określonych w podstawie programowej gimnazjum;
- c) swobodnie, płynnie i logicznie wypowiadać się pisemnie na temat lektur i innych tekstów kultury, własnych przeżyć, zainteresowań, zdarzeń z życia codziennego w różnych formach (np. rozprawka, list, recenzja, przemówienie, głos w dyskusji, esej, felieton, reportaż, kartka z pamiętnika, opis postaci, przedmiotu, przyrody, obrazu, sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, opowiadanie, charakterystyka, wywiad, artykuł informacyjny, polemiczny);
- d) umieć poprawnie zredagować krótką formę wypowiedzi o charakterze użytkowym (np. ogłoszenie, instrukcję obsługi, przepis, hasło słownikowe, encyklopedyczne, życzenia, notatkę, streszczenie, podanie, zaproszenie, afisz, dedykację, tekst reklamowy, protokół, życiorys, cv, list motywacyjny, opinię, podziękowanie);
- e) wykazać się umiejętnością wyrażania i uzasadniania własnych opinii przy zastosowaniu odpowiedniej argumentacji i podstawowych pojęć retorycznych;
- f) tworzyć teksty poprawne kompozycyjnie, w których środki językowe zastosowane są celowo oraz przestrzegane są zasady gramatyczne, ortograficzne i interpunkcyjne;
- g) wykazać się wiedzą o języku, jego budowie i funkcjonowaniu;
- h) posługiwać się podstawowymi terminami związanymi z teatrem, filmem, książką, plastyką, prasą, radiem i telewizją;
- i) trafnie opisywać elementy dzieła literackiego, malarskiego, filmowego, zwracając uwagę na różnorodność form przekazu, wykorzystane przez twórców środki artystyczne, kategorie estetyczne /np. ironia, sarkazm, groteska, nonsens, pure nonsens oraz język symboli;

- j) wykazać się umiejętnością samodzielnej analizy i interpretacji utworu lirycznego, epickiego oraz dramatycznego, a także umiejętnością analizowania różnych tekstów kultury;
- k) zauważać związki literatury z innymi dziedzinami sztuki i wyrażać własne sądy o tych związkach;
- l) dostrzegać ciągłość rozwoju kultury i powiązań aktualnych wydarzeń z przeszłością.

Ocenie będą podlegały również wiadomości i umiejętności opisane w standardach wymagań egzaminacyjnych z zakresu przedmiotów humanistycznych po III klasie gimnazjum dotyczących:

- czytania i odbioru tekstów kultury,
- tworzenia własnego tekstu.

WYKAZ LEKTUR

We wszystkich stopniach Konkursu Polonistycznego uczestników obowiązuje znajomość tekstów ujętych w postawie programowej dla uczniów gimnazjów i ponadto:

Stopień szkolny i rejonowy

Literatura:

1. J. Brzechwa, *Wybór bajek*.
2. A. Fredro, *Wybór bajek*.
3. K.I. Gałczyński, *Listy z fiołkiem*.
4. K.I. Gałczyński, *Teatryk „Zielona Gęś”*.
5. J. K. Jerome, *Trzech panów w łódce (nie licząc psa)*.
6. I. Krasicki, *Satyry*.
7. S.J. Lec, *Wybór fraszek*.
8. S. Lem, *Bajki robotów*.
9. Moliere, *Świętoszek*.
10. S. Mrożek, *Męczeństwo Piotra Ohey`a*.
11. S. Mrożek, *Wybór opowiadań*.
12. J. A. Morsztyn, *Utwory wybrane*.
13. J. Sztaudynger, *Wybór fraszek*.
14. S. Townsend, *Adrian Mol 13 i ¾. Sekretny dziennik*.
15. S. Wiechecki Wiech, *Śmiech śmiechem*.
16. Wybrane utwory poetyckie twórców XIX i XX w tym przede wszystkim: K. I. Gałczyńskiego, J. Przybory, M. Hemara, J. Tuwima, W. Młynarskiego, A. Osieckiej, S. Barańczaka, A. Słonimskiego, J. Lechonia, T. Boy`a–Żeleńskiego, M. Załuckiego, M. Białoszewskiego, Z. Herberta.

W przypadku lektur, w których należy dokonać wyboru tekstów, decyzję pozostawiamy uczestnikom, ponieważ utwory te mają przede wszystkim zapoznawać z twórczością danego autora, jego opinią na temat zjawisk istniejących we współczesnym mu świecie, pokazywać sposób kreowania rzeczywistości, a także inspirować uczniów podczas pracy nad zadaniami konkursowymi.

Filmy:

1. *Shrek* – reż. A. Adamson i V. Jenson.
2. *Miś* – reż. S. Bareja.
3. *Dyktator* – reż. Ch. Chaplin.
4. *Dzień świra* – reż. M. Koterski.
5. *Zezowate szczęście* – reż. A. Munk.

Twórczość plastyczna:

1. M. Chagall – wybór obrazów.
2. J. Duda – Gracz – wybór obrazów.
3. J. Effel – wybór rysunków.
4. K. Lengren, *Zbigniew Lengren*.
5. S. Mrożek, *Epoka „Szpilek”. 1974 – 1982 /Rysunki zebrane t.VII*.
6. S. Mrożek, *Rysunki 1950 – 2000*.
7. A. Sawka, Rysunki – <http://ludzie.wprost.pl/sawka/> lub www.sawka.pl

Obrazy M. Chagalla i J. Dudy – Gracza można znaleźć w Internecie np. w przez wyszukiwarkę Google /grafika/, zaś rysunki w wymienionych książkach lub także w Internecie.

W przypadku tekstów kultury, gdy należy dokonać wyboru rysunków czy obrazów, decyzję pozostawiamy uczestnikom, ponieważ utwory te mają przede wszystkim zapoznawać z twórczością danego autora, jego opinią na temat zjawisk istniejących we współczesnym mu świecie, pokazywać sposób kreowania rzeczywistości, a także inspirować uczniów podczas pracy nad zadaniami konkursowymi.

Inne teksty kultury związane z tematem, np.:

- nagrania z „Kabaretu Starszych Panów”;
- nagrania z kabaretu „Pod Egidą”;
- nagrania z kabaretu „Tey”;
- piosenki S. Grzesiuka.

Stopień wojewódzki

Literatura:

1. J. Cortazar, *Opowieści o kronopiacach i famach i inne historie*.
2. U. Eco, *Zapiski na pudełku od zapalek /feliety/*.
3. W. Gombrowicz, *Ferdynand*, rozdział II.
4. S. Grzesiuk, *Boso, ale w ostrogach*.
5. J. Heller, *Paragraf 22*.
6. J. Hašek, *Przygody dobrego wojaka Szwejka*, t. 1.
7. Z. Herbert, *Hermes, pies i gwiazda*.
8. E. Ionesco, *Lekcja*.
9. L. Kołakowski, *13 bajek z królestwa Lailonii*.
10. S. Mrożek, *Śmierć porucznika*.
11. A. Słonimski i J. Tuwim, *W oparach absurdu*.
12. J. Swift, *Podróże Guliwera*.
13. Wybrane wiersze A. Waligórskiego, A. Poniedziałkiego, Kaczmarek, L.J. Kerna.

Filmy:

1. *Brunet wieczorową porą* – reż. S. Bareja.
2. *Młody Frankenstein* – reż. M. Brooks.
3. *Giuseppe w Warszawie* – reż. S. Lenartowicz.
4. *C.K. Dezerterzy* – reż. J. Majewski.
5. *Monty Python i Święty Graal* – reż. T. Gilliam i T. Jones.

Obrazy:

1. G. de Chirico – wybór obrazów.
2. Stasys Eidrigevicius – wybór obrazów.
3. M.C. Escher – wybór obrazów.
4. W. Hogarth, *Bankiet przedwyborczy*, 1754 – 1755.
5. P. Picasso – wybór obrazów.

Obrazy wymienionych twórców można znaleźć w Internecie np. przez wyszukiwarkę Google / grafika/.

Inne teksty kultury zgodne z tematem konkursu:

Literatura pomocnicza – do wyboru uczniów

1. M. Głowiński, T. Kostkiewiczowa, A. Okopień-Sławińska, J. Sławiński, *Słownik terminów literackich* /dostępne wydania/.
2. M. Jaworski, *Podręczna gramatyka języka polskiego* /dostępne wydania/.
3. S. Jodłowski, W. Taszycki, *Zasady pisowni polskiej i interpunkcji* /dostępne wydania/.
4. W. Kopaliński, *Słownik mitów i tradycji kultury* /dostępne wydania/.
5. W. Kopaliński, *Słownik symboli* /dostępne wydania/.
6. A. Markowski /red./ *Nowy słownik poprawnej polszczyzny*, /dostępne wydania/.
7. J. Podracki, *Polszczyzna płata nam figle. Poradnik językowy dla każdego* /dostępne wydania/.
8. E. Polański, *Nowy słownik języka polskiego*, Warszawa 2002 r. i następne wydania.
9. S. Skorupka, *Słownik frazeologiczny j. polskiego* /dostępne wydania/.
10. E. Szczęsna /red./, *Słownik pojęć i tekstów kultury*, /dostępne wydania/.
11. H. Wróbel, E. Kowalik, T. Rokicka, A. Orzechowska, *Mały słownik odmiany wyrazów trudnych* /dostępne wydania/.
12. Podręczniki do języka polskiego dopuszczone do użytku szkolnego.

Zatwierdzam

Mazowiecki Kurator Oświaty
/-/
dr Grzegorz Tyszko

KONKURS GEOGRAFICZNY

„GEOGRAFIA PAŃSTW POŁOŻONYCH NAD MORZEM ŚRÓDZIEMNYM I MORZA ŚRÓDZIEMNEGO”

PROGRAM MERYTORYCZNY KONKURSU GEOGRAFICZNEGO

Do każdego stopnia konkursu obowiązują treści nauczania wynikające z podstawy programowej kształcenia uczniów w gimnazjum w zakresie geografii oraz standardy wymagań egzaminacyjnych z zakresu przedmiotów matematyczno – przyrodniczych, ze szczególnym uwzględnieniem geografii.

Zakres merytoryczny konkursu dotyczy całych państw basenu Morza Śródziemnego, a nie tylko regionów nadmorskich.

Umiejętności:

1. Określanie położenia geograficznego.
2. Posługiwanie się skalą mapy.
3. Sporządzanie i analiza wykresów, diagramów.
4. Wyjaśnienie przyczyn i skutków występowania zjawisk przyrodniczych i problemów społeczno-ekonomicznych.
5. Posługiwanie się mapą hipsometryczną, tematyczną.
6. Określanie czasu miejscowego, urzędowego i strefowego.
7. Obliczanie wysokości Słońca nad horyzontem.

STOPIEŃ PIERWSZY (SZKOLNY)

Uczestnicy powinni wykazać się wiedzą i umiejętnościami w zakresie:

1. Rozmieszczenia państw położonych nad Morzem Śródziemnym.
2. Przyrodniczych i pozaprzyrodniczych konsekwencji położenia geograficznego tych państw (m. in. konsekwencji rozciągłości południkowej i równoleżnikowej).
3. Ukształtowania pionowego i poziomego państw.
4. Rozmieszczenia głównych jednostek geologicznych.
5. Zróżnicowania klimatycznego tego regionu.
6. Zależności między elementami środowiska naturalnego.
7. Mapy Morza Śródziemnego.

STOPIEŃ DRUGI (REJONOWY)

Zakres wiedzy i umiejętności jak w stopniu pierwszym oraz:

1. Lokalizacja sieci wodnej państw śródziemnomorskich oraz jej wykorzystanie w gospodarce.
2. Cechy wód powierzchniowych (rodzaje jezior, zlewiska, dorzecza...).
3. Obszary deficytu wód – przyczyny i skutki ich występowania.
4. Cechy środowiska geograficznego krain geograficznych państw położonych nad Morzem Śródziemnym.
5. Cechy gospodarki tych państw.
6. Lokalizacja większych miast (powyżej 500 tys. mieszkańców) oraz ich funkcje.
7. Walory turystyczne państw położonych nad Morzem Śródziemnym.
8. Fauna i flora Morza Śródziemnego.

STOPIEŃ TRZECI (WOJEWÓDZKI)

Zakres wiedzy i umiejętności jak w stopniu pierwszym i drugim oraz:

1. Zróżnicowanie rolnictwa w tym regionie z uwzględnieniem zależności rolnictwa od czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych.
2. Porty morskie – położenie i rola jaką odgrywają w gospodarce.
3. Znaczenie tego regionu w odkryciach geograficznych.
4. Przyczyny i skutki konfliktów wewnętrznych i zewnętrznych w państwach śródziemnomorskich.
5. Zróżnicowanie etniczne, językowe i religijne.
6. Warunki naturalne i społeczno – ekonomiczne rozwoju turystyki (z uwzględnieniem zagrożeń występujących w tym regionie).
7. Rola usług w rozwoju gospodarczym państw.
8. Przeszłość geologiczna Morza Śródziemnego.
9. Cechy wód Morza Śródziemnego.

LITERATURA PODSTAWOWA

- Atlasy geograficzne, podręczniki i zeszyty ćwiczeń zatwierdzone przez MEN do nauczania geografii w gimnazjum
- Encyklopedia Geograficzna Świata, Wydawnictwo Opres, Kraków 1998
- Encyklopedia szkolna – Geografia, red. Jackowski A., Wyd. Zielona Sowa, Kraków 2004

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

- Europa. Geografia turystyczna, Kruczek Zygmunt, wyd. Proksenia, Kraków 2007
- Geografia regionalna świata, red. Makowski J., PWN, Warszawa 2006

Zatwierdzam

Mazowiecki Kurator Oświaty
/-/
dr Grzegorz Tyszko

KONKURS HISTORYCZNY

Między Wschodem i Zachodem. Kultura polska na przestrzeni dziejów

**(X w. – XX w.) i jej związki z kulturą europejską -
elementy rodzime i wpływy zewnętrzne.**

W każdym stopniu konkursu uczeń musi wykazać się wiedzą i umiejętnościami wynikającymi z podstawy programowej kształcenia ogólnego uczniów w gimnazjach w zakresie historii oraz opanowania standardów wymagań egzaminacyjnych w zakresie przedmiotów humanistycznych.

Zakres tematyczny:

Zadania konkursowe dotyczyć będą następujących zagadnień w układzie chronologicznym od początków państwowości do czasów współczesnych:

I Źródła wpływów zewnętrznych na kulturę polską:

- a) chrześcijańskie korzenie kultury polskiej (zróznicowanie obrzędów religijnych)
- b) związki dynastyczne
- c) emigracje
- d) podróże
- e) media
- f) uwarunkowania polityczne

II Elementy rodzime i wpływy zewnętrzne w obszarze:

1. Ceremoniału władzy
 - a) uroczystości i święta państwowe (np.: wizyty osób sprawujących władzę, ceremoniał polityczny II Rzeczypospolitej, pochody 1 Maja...)
 - b) koronacje
 - c) pogrzeby osób sprawujących władzę
 - d) język władzy (My król z bożej łaski, panie bracie, obywatelu, towarzyszu, nowomowa)
2. Obrad sejmu (Rzeczpospolita szlachecka, sejmy XIX wieku, II Rzeczpospolita, Polska po II wojnie światowej).
3. Dokumentów państwowych (np.: przywileje szlacheckie, uchwały konfederacji, konstytucje).
4. Uzbrojenia, formacji, taktyki wojennej.
5. Architektury.

III Polska w Europie:

1. Koncepcje polityczne dotyczące kształtu Europy.
2. Wkład Polaków w rozwój kultury europejskiej.
3. Udział cudzoziemców w rozwoju kultury polskiej.

Stopień I (szkolny)

Uczestnicy w stopniu szkolnym rozwiążą test (60 min.). Zakres tematyczny będzie dotyczył odpowiednio dobranych zagadnień związanych z epokami Piastów i Jagiellonów.

Stopień II (rejonowy)

Uczestnicy w stopniu rejonowym rozwiążą test i napiszą wypracowanie na zadany temat – jeden z dwóch do wyboru (łącznie 90 min.). Zakres tematyczny poszerzony zostanie chronologicznie o okres panowania królów elekcyjnych i czas rozbiorów. Dodatkowy element stanowić będzie analiza i interpretacja źródła historycznego.

Uwaga. W II stopniu konkursu zadania odwoływać się będą także do problematyki obowiązującej w stopniu I i II.

Stopień III (wojewódzki)

Uczestnicy w stopniu wojewódzkim rozwiążą test i napiszą wypracowanie na zadany temat z wykorzystaniem samodzielnej interpretacji podanych tekstów kultury i wiedzy pozaźródłowej (łącznie 120 min.).

Zakres tematyczny poszerzony zostanie chronologicznie o okres II Rzeczypospolitej i Polski po II wojnie światowej.

Uwaga. W III stopniu konkursu zadania odwoływać się będą także do problematyki obowiązującej w stopniu I, II i III.

Literatura podstawowa

Podręczniki i zeszyty ćwiczeń do historii dla gimnazjalistów dopuszczone do użytku szkolnego przez Ministra Edukacji Narodowej.

Literatura uzupełniająca – propozycje

Stopień I

„Polska. Dzieje cywilizacji i narodu” red. Marek Derwich, Adam Żurek

t.1. „U źródeł Polski (do roku 1038)”, Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie, 2002

t.2. „Monarchia Piastów (1038-1399)”, Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie, 2003

t.3. „Monarchia Jagiellonów (1399-1586)”, Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie, 2003

Maria Bogucka „Dzieje kultury polskiej do 1918 roku.”, wyd.2., Wrocław i in., Ossolineum, 1991 (wybrane rozdziały)

„Poczet Polskich Królów i Książąt”, Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie, 2001-2004

Stopień II

Literatura obowiązująca w stopniu I oraz wybrane rozdziały dotyczące tematyki konkursu z opracowań:

„Polska. Dzieje cywilizacji i narodu” red. Marek Derwich, Adam Żurek

t.4. „Rzeczpospolita szlachecka (1586-1795)”, Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie, 2003

t.5. „Pod zaborami (1795-1914)”, Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie, 2003

Stanisław Szczur „Historia Polski- średniowiecze”, Kraków, Wydawnictwo Literackie, 2002

- roz. 2.6 *U źródeł kultury łacińskiej*
- roz. 3.6 *Władza i społeczeństwo w wiekach XI i XII*
- roz. 3.7 *Recepcja kultury łacińskiej w Polsce w wiekach XI i XII*
- roz. 4.1 *Wielkie przemiany społeczne i ustrojowe w XIII wieku*
- roz. 4.3 *Dzielnicowe ośrodki kultury*
- roz. 5.7 *Majestat króla*
- roz. 5.8 *Modernizacja państwa*

- roz. 5.9 Społeczeństwo Królestwa
- roz. 5.11 Kultura odrodzonego Królestwa
- roz. 6.7 Nierówne stany
- roz. 6.9 Nauka i kultura schyłku średniowiecza

Markiewicz Mariusz „Historia Polski- 1492-1795”, Kraków, Wydawnictwo Literackie, 2005

- roz. 1.1 Instytucje Rzeczypospolitej
- roz. 1.2 Społeczeństwo
- roz. 1.3 Gospodarka
- roz. 1.4 Kultura

Chwalba Andrzej „Historia Polski- 1795-1918”, Kraków, Wydawnictwo Literackie, 2000

- roz. 1.1 Ludność, jej dochód i ruchliwość
- roz. 1.2 Człowiek i cywilizacja
- roz. 1.3 Stare i nowe środki podróżowania. Obieg informacji
- roz. 1.4 Stosunki społeczne
- roz. 1.5 Rodzina. Kobiety w życiu publicznym
- roz. 1.6 Kultura religijna
- roz. 1.7 Kultura elit. Kultura popularna
- roz. 1.8 Narody i stereotypy

Brzoza Czesław, Sowa Andrzej Leon „Historia Polski- 1918-1945”, Kraków, Wydawnictwo Literackie, 2006

- roz. 1.2 Państwo i jego organizacja
- roz. 1.3 Społeczeństwo
- roz. 1.6 Kultura Polski międzywojennej
- roz. 2.3 Terror i walka. Ziemie polskie pod okupacją niemiecką i radziecką
- roz. 2.4 Kultura polska lat wojny i okupacji

Maria Bogucka „Dzieje kultury polskiej do 1918 roku.”, wyd. 2., Wrocław i in., Ossolineum, 1991 (wybrane rozdziały)

Stopień III

Zakres literatury obowiązującej w stopniu I i II oraz wybrane rozdziały dotyczące tematyki konkursu z opracowań:

„Polska. Dzieje cywilizacji i narodu” red. Marek Derwich, Adam Źurek

t.6. „Polska XX wieku (1914-2003)”, Wrocław, Wydawnictwo Dolnośląskie, 2004

„Dzieje PRL”, red. Andrzej Garlicki, Andrzej Paczkowski, Warszawa, WSiP, 1994-199

1. Andrzej Garlicki „Stalinizm”, Warszawa, WSiP, 1993
2. Krystyna Kersten „Rok pierwszy”, Warszawa, WSiP, 1993
3. Andrzej Micewski, „Kościół-państwo 1945-1989”, Warszawa, WSiP, 1994
4. Zbigniew Landau „Gospodarka Polski Ludowej”, Warszawa, WSiP, 1994
5. Sergiusz Kowalski „Narodziny III Rzeczypospolitej”, Warszawa, WSiP, 1996

Zatwierdzam

Mazowiecki Kurator Oświaty

/-/

dr Grzegorz Tyszko

KONKURS CHEMICZNY

Uczestnicy konkursu powinni wykazać się znajomością treści nauczania wynikających z podstawy programowej z przedmiotu chemia oraz standardów egzaminacyjnych z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem chemii.

I stopień – szkolny

1. Nazewnictwo sprzętu i szkła laboratoryjnego
2. Nazewnictwo, otrzymywanie i właściwości związków nieorganicznych: tlenków, wodoroków (NH_3 , HCl , HBr , H_2S), kwasów, zasad i wodorotlenków, soli.
3. Odczyn roztworu i skala pH w ujęciu jakościowym.
4. Typy reakcji chemicznych. Zapis równań reakcji chemicznych w postaci cząsteczkowej i jonowej.
5. Budowa atomu a położenie pierwiastka w układzie okresowym. Określanie właściwości pierwiastków na podstawie położenia w układzie okresowym. Masa atomowa i cząsteczkowa.
6. Promieniotwórczość naturalna, izotopy, czas połowicznego rozpadu. Zastosowanie izotopów promieniotwórczych.
7. Rodzaje wiązań chemicznych (atomowe, atomowe spolaryzowane, jonowe), wzory sumaryczne, elektronowe, kreskowe cząsteczek i jonów.
8. Obliczenia stechiometryczne z zastosowaniem prawa zachowania masy i prawa stałości składu związku chemicznego.
9. Układy jednorodnie i niejednorodnie. Rozdzielanie mieszanin. Rozpuszczalność, stężenie procentowe roztworu, gęstość – wykorzystanie tych pojęć w obliczeniach chemicznych.
10. Surowce (węgiel i jego odmiany, rudy żelaza, skały wapienne, skały gipsowe, SiO_2 i jego odmiany, glinokrzemiany) z uwzględnieniem ich zastosowania.

II stopień – rejonowy

Zakres wiedzy i umiejętności – jak w stopniu szkolnym oraz:

1. Rozwiązywanie zadań z wykorzystaniem liczby Avogadra oraz pojęć: mol, masa molowa, objętość molowa, objętość molowa gazów w warunkach normalnych. Stężenie molowe roztworów, przeliczanie stężeń. Obliczenia na podstawie równań reakcji.
2. Reakcje utleniania i redukcji. Określanie stopnia utleniania pierwiastków w cząsteczkach i jonach. Dobieranie współczynników stechiometrycznych w równaniach reakcji chemicznych metodą bilansu elektronowego.
3. Procesy elektrochemiczne: elektroliza i korozja.
4. Wodorosole. Twardość wody (trwała, przemijająca) oraz sposoby jej usuwania.
5. Szybkość reakcji chemicznych. Czynniki wpływające na szybkość reakcji.
6. Budowa, nazewnictwo, właściwości i zastosowanie węglowodorów z szeregów homologicznych alkanów, alkenów i alkinów. Otrzymywanie metanu, etenu i etynu. Izomeria.

III stopień – wojewódzki

Zakres wiedzy i umiejętności – jak w stopniu szkolnym i rejonowym oraz:

1. Jednofunkcyjne pochodne węglowodorów (alkohole, kwasy karboksylowe, mydła, estry, tłuszcze, aminy) – budowa, nazewnictwo, otrzymywanie i właściwości.
2. Wielofunkcyjne pochodne węglowodorów (aminokwasy, białka, cukry) – budowa, nazewnictwo, otrzymywanie i właściwości.

3. Rola związków organicznych o znaczeniu biologicznym w życiu człowieka.
4. Wyznaczanie wzorów elementarnych i sumarycznych związków organicznych.
5. Planowanie doświadczeń i przewidywanie ich wyników.

LITERATURA

1. Podręczniki i zeszyty ćwiczeń dla gimnazjalistów.
2. „Chemia. Zbiór zadań dla uczniów gimnazjów”- B. Kałuża, A. Reych
3. „Zbiór zadań z chemii dla gimnazjum”- T. Kulawiak, M. Litwin, Sz. Styka-Wlazło
4. „Chemia - egzamin gimnazjalny” – A. Reych
5. „Chemia dla gimnazjum. Zestaw rozszerzony” – K. Pazdro
6. „Zielone zadania. Ochrona środowiska w zadaniach chemicznych” – M. Koszmider, G. Kozanecka.

Zatwierdzam

Mazowiecki Kurator Oświaty

/-/

dr Grzegorz Tyszko